

వాయురీన్ద్రాగ్ని మిత్ర ఇంద్రో ఆపా బ్రహ్మాయుమాఽభితై శ్రవస్తాత్రుః
 కాపిప్రిహయై వార్లమాస్యా అమావాస్యాయా ఆగితై శ్ర విశ్వేశత్యా
 అశ్వినాశ్రుతై శ్ర । బ్రహ్మత దైతవిష్ణుస్సప్తర వాయుస్సప్తర తాత్ర-
 స్తా । పితరో విశ్వేవసినో కామయన్తమత్తి రప్తరన్నిరవతా । ఆపా-
 కామయన్తమత్తితాప్తరన్నిరవతా । ఇన్ద్రాగ్ని అశ్వినావ కామయె-
 త్తాప్తరతాప్తరన్నిరవతామ్ । అగ్రోర్వాతేవా అకామయేతామ-
 త్తితే ప్తరన్నిరవతామ్ । అన్యతా కామయత్రమత్తి న ప్తరన్నిరవ-
 తా । ఇన్ద్రాగ్ని శ్రేష్ఠ్యమిన్ద్రో శ్రేష్ఠ్యమిన్ద్రో దృఢః । అహిస్సూ-
 ర్యాఽపితై శ్రవిష్టవే ప్రతిష్ఠాయై । సోమో యమస్సమానానామ్ ।
 అగ్నిగ్నోరీమన్నన్యత్రరీమః ॥

అగ్నిర్న ఋధ్యా సనహానహాఽగ్నిమిత్రశ్చంద్రేమాష్టకః ॥
 అగ్నిర్న సహో వాయురహిర్భుధ్నియ ఋభూవా ఇయమ-
 త్తై తక్పేగామాస్యా అజోవా ఏకప్రాభూర్వస్త్రీమప్తిః ॥ ౬౪ ॥
 అగ్నిర్న సాతుప్రతిష్ఠాయై స్వాహతి ॥

హరిః ఓమ్

ద్వితీయప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ తృతీయస్యాదితౌ ద్వివిసామ ఆసిత్ । తక్లాయ-
 త్ర్యాఽహరత్ । తస్యప్రగామద్భిద్యత । తర్హణోఽభవత్ ।

తత్సర్వస్య పక్షాత్వమ్ । బ్రహ్మైవై ప్రకృతః । యత్సర్వభూతానాం ప్రకృతః
 పాకరోతి । బ్రహ్మైవై నా ప్రపాకరోతి । గ్రాయత్రో వై ప్రకృతః । గ్రా
 యత్రావశవః ॥ ౧ ॥ రస్తాత్రితీతీతీ ప్రకృత్య కల్పాశాప । త్రితీతాగా
 యత్ర । యత్సర్వభూతానాం యాగాః ప్రార్పయతి । స్వయైవై నా దైవత
 యాచార్యయతి । యక్ష్మామయేతా ప్రశస్యతి । అప్రకా
 న్తస్యై శుష్కాగ్రామాపారేత్ । అప్రశస్తే వధవతి । యక్ష్మామయేత
 పశుమాన్ భ్రాన్యతి । బ్రహ్మప్రకృతస్యై బహుభూతామాపారేత్ ।
 ప్రశుమన్తమైవై నన్యరోతి ॥ ౨ ॥ యత్ప్రాచీనమా పారేత్ । క్షు
 ల్లోకమధి జయేత్ । యదుదీచీం మనుష్యలోకమ్ । ప్రాచీనుదీచీ
 మాపారతి । ఉధయోగ్లోకయోగభిజ్జైత్యై । ఇషేన్ద్రోరైశ్వర్యే త్యా
 హ । ఇషమైన్ద్రోకయోగమానేదధాతి । వాయవస్థే త్యాహ ।
 వాయుర్వా అన్తరిక్షస్యాధ్యక్షాః । అన్తరిక్షదైవత్యాః ఖలువై ప్రశవః ।
 3 ॥ వాయవ ఏవైవాస్పరిదదాతి । ప్రవా ఏనానేతదాకరోతి । య
 దాహ । వాయవస్థే త్యుపాయవస్థే త్యాహ । యజమానాయైవ
 ప్రశూనుపహ్వయతే । దైవోవస్సవితా చార్పయత్విత్యాహ వసూ
 త్యై । శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణ ఇత్యాహ । యజ్ఞాహి శ్రేష్ఠతమద్యుర్మ ।
 తస్మాదైవమాహ । ఆచార్యయధ్వమఘ్నియా దేవభాగమిత్యాహ ॥ ౪ ॥
 వభేధ్యశ్చైవా ఏతాః పురామనుష్యేభ్యశ్చాచార్యయన్త । దైవేభ్య
 ఏవైవా ఇన్ద్రాయాచార్యయయతి । ఉర్జస్వతీః పయస్వతీరిత్యాహ ।
 ఉర్జస్వతీంహి పయస్సమృతన్తి । ప్రజాపతీరనన్దూవా ఆయుష్మా ఇ

త్యాహ ప్రత్యైత్య | మానస్సైవ ఈత మాఽఘోగంపైత్యాహ
 సప్త్యై | దుద్రస్య హేతివహి వృత్తివ్యాహ | దుద్రాదైవహి-
 స్త్రాయితే | ద్రివా అస్మిన్లోపతా న్యత బహిర్వ్యాహ | ద్రివా
 ప్రవాస్మిన్ప్రహిర్వ్యాహి || ౧ || యజమానస్య ప్రమాన్వాహివ్యాహ |
 ప్రమాన్వాహిప్రహాయ | తస్మాద్ధాన్యం ప్రశవ ఉపపమావర్తన్తే |
 అనధస్సాదయతి | గర్భాదాశ్చక్ర్యా అప్రపాదాయ | తస్మాద్గర్భా-
 ప్రహనామప్రపాదకాః | ఉపరీవనిదధాతి | ఉపరీవ హి సుప్రగో-
 లోకః | సుప్రగ్గోల్లోకస్య సమప్త్యై || ౬ ||

ప్రశవకరోతి ప్రశవాదేవభాగమిత్యాహ కరోతి నవచ || ౧ ||

దైవస్య త్వాసవితుప్రపవ ఇత్యశ్వప్రశుమాదత్తైవసూత్యై |

అశ్వినోర్భావభూమిత్యాహ | అశ్వినౌహి దైవానామధ్వర్యూ ఆ-
 స్తామ్ | పూజ్ఞోవాస్తాభూమిత్యాహ యత్యై | యోవా ఓషధీ-

పర్వశోవేద | నైనాస్సహినస్తి | ప్రజాపతిర్వా ఓషధీపర్వశోవేద |

ససనానహినస్తి | అశ్వప్రశ్వాన్ బ్రహ్మరచ్చేతి | ప్రాజాపత్యోవా

అశ్వస్సయోనిత్వాయ || ౭ || ఓషధీనామహిగంసాయై | యజ్ఞస్య

హోషదసీత్యాహ | యజమాన ప్రవర్తయిస్తధాతి | ప్రత్యుష్టగ్ం

రఖప్రత్యుష్టా అరాతయ ఇత్యాహ | రక్షస్తామపహత్యై | ప్రేయమ-

గార్థిషణా బ్రహ్మరచ్చేత్యాహ | విద్యావై ధిషణా | విద్యయైవైవ-

దచ్చేతి | మనునాక్తృతాప్రవర్తయావిత్తప్తేత్యాహ | మాన్వహిహి-
 శుస్సర్వధాక్తృతా || ౮ || త ఆవహన్తి క్షవయపురస్తాదిత్యాహ |

శుశ్రీవాగం ప్రావైక్షవయః | యజ్ఞపురస్తాత్ | ముఖత ఏవ యజ్ఞ-

మారథతే । అథాయదేతమక్తాయతః కుతశ్చ మారతి । తత్సా
 చ్యప్తవ ద్విజోభవతి । దేవభ్యోఽష్టమిహ బ్రహ్మహిరణ్యక
 బ్రహ్మహిషస్సమృద్ధ్యై । కమలానాం నవపరాధాయ । దేవానాం పరిపూ
 తమనీత్యాహ ॥ ౧౦ ॥ యద్యా ఇదశ్శిష్య । గర్భవానాం పరిపూ
 తమ్ । అథ యథావస్యసే ప్రతిప్రచ్యా హేదశ్శిష్యామీతి । పు
 మేవ తదధ్వర్యదేశశేభ్యః ప్రతిప్రచ్యా చ్య బ్రహ్మహిదాశతి । అర్శనోఽ
 హిగంసాయై । యావత్ స్తమృతమృతి ద్విశేత్ । యత్రైహముచ్చిగ్ధం
 ష్యాత్ । అతితద్యజ్ఞస్య శేచయేత్ । ఏకగ్ధం స్తమృతపరిదిశేత్ । తగం
 సువన్దాయాత్ ॥ ౧౦ ॥ యజ్ఞస్యాసతి శేకాయ । వర్షవృద్ధమసి
 త్యాహ । వర్షవృద్ధానా ఓషధయః । దేవబ్రహ్మహిరణ్యకాహ । దేవ
 భ్యో వైవేనకూరితి । మాత్వాఽన్వజ్ఞాతిర్యగిత్యాహ హిగంసాయై ।
 పర్వతే రాధ్యాసమిత్యాహ ధేన్యై । అచ్ఛేత్తాత్రేమాఽషమిత్యాహ ।
 నాస్యాత్సనోమీయతే । యప్తవేద ॥ ౧౧ ॥ దేవబ్రహ్మహిశ్శతవల్
 శ్చవిరోహేత్యాహ । ప్రజావై బ్రహ్మహిః । ప్రజానాం ప్రజననాయ ।
 సహస్ర వల్ శావివయగం కుసేమేత్యాహ । అశేషమైవైతామా
 శాస్తే । పృథివ్యాస్సంపృచః పాహిత్యాహ ప్రతిష్ఠితైస్య । అయక్తాయ
 క్తానుష్ఠితానాతి । మిథునత్వాయ ప్రజాతైస్య । సుసంభృతా త్వ
 సంభరామిత్యాహ । బ్రహ్మజైవైవేనభ్యంభరతి ॥ ౧౨ ॥ అదిత్యైరా
 ప్నాఽనీత్యాహ । ఇయవా అదితిః । అస్యా వైవేన ద్రాష్టృణాం
 తి । ఇన్ద్రాగ్నియై సన్నహాసమిత్యాహ । ఇన్ద్రాగ్నివా అగ్నేదేవతాహ

పూర్వేద్యుఃస్థాపితఃకరోతి । యజ్ఞమైవారభ్య గృహీ-
 త్వోపవసతి । ప్రజాపతిర్వృజ్జ మస్మజత । తస్యోథే అస్రగం సెతామ ।
 యజ్ఞోవైప్రజాపతిః । యథాన్నామ్యోథేథవతః । యజ్ఞస్యైవతదు-
 థే ఉపదధాత్య ప్రస్రగంసాయ । శున్ధధ్వన్దైవ్యాయకమణే దేవ-
 యజ్ఞాయా ఇత్యాహ । దైవయజ్ఞాయా వైవైనానిశున్ధతి । మూర్ధ్ని-
 శ్వనా ఘృమోనీత్యాహ ॥ ౧౬ ॥ అస్తర్భిష్టమూర్ధ్నిశ్వనా ఘృ-

మః । ప్రమాల్లోకానాప్రధృత్యై । క్యారసి పృథ్వీసీత్యాహ ।
 దివశ్చ హ్యేహ పృథివ్యాశ్చ సంధృతా । యదుభా । తస్మాదేవ-
 మాహ । విశ్వధాయా అసివర్షమెదాధామ్నీత్యాహ । వృష్టిరైవ వి-
 శ్వధాయా । వృష్టిమైవాపదున్ధే । దృగంహవ్యమాప్తవారిత్యాహ
 ధృత్యై ॥ ౧౭ ॥ వసూనాం ప్రనిత్రమసీత్యాహ । ప్రాగ్రావై వసవః ।
 కేమన్తా ప్రతద్భాగధేయమ్ । యత్ప్రనిత్రమ్ । తేభ్య ప్రవై నత్కరో-
 తి । తేతథారగ్ం సహస్రధార్మిత్యాహ । ప్రాగ్రాక్ష్యవాయుర్దధా-
 తి సహస్రత్యయ । త్రివృత్తులాశ శ్లాభాయాస్థర్భమయం భవతి ।
 త్రివృత్తైవప్రాగః । త్రివృత్తమైవ ప్రాగ్రా మధ్యతో యజమానేద-
 ధాతి ॥ ౧౮ ॥ సామ్యః ప్రణాస్సయోనిత్యయ । సాఖాత్ప్రనిత్ర-
 స్థర్భాః । ప్రాఖాస్యమధినిదధాతి । తత్ప్రాగ్రాప్తనయో రూపమ్ ।
 తిర్యక్ప్రాః । తద్దేశస్యరూపమ్ । దాశ్శక్యగ్ం హ్యేతదహః ।
 అన్నవే చస్త్రీమాః । అన్నం ప్రాగః । ఉభయమైవ పైత్యహ-
 మిత్యయ ॥ ౧౯ ॥ తస్మాద్యగ్ం సర్వతః పవతే । హుతస్త్వాకౌ
 హుతోద్రోప ఇత్యాహ ప్రతిష్ఠిత్యై । హవిషోస్కన్దాయ । నహిహ-
 తగ్ం స్వాహాకృత్తగ్ం స్కన్దతి । దివిహ కోనామూగ్నిః । తస్య వి-
 ప్రుజో బాగధేయమ్ । అగ్నయే బృహతే నాకాయేత్యాహ । నాక-
 మైవాగ్నింబాగధేయేనసమర్థయతి । స్వాహా ద్యావా పృథివీ భ్యామి-
 త్యాహ । ద్యావా పృథివ్యోరై వై నత్ప్రతిష్ఠాభయతి ॥ ౨౦ ॥ ప్రనిత్ర-
 త్యాసయతి । అపాతైవ హవిషోనాత్ప్రనిత్రగ్ం పగ్ం పృతి । అహో

ఉపధీక్ష్యేన ప్రశూన్యతీమావయతి । అన్వారభ్యవాచయచ్ఛతి । య-
 జ్ఞస్య కృత్యైః । ధారయన్నాస్తైః । ధారయస్త ఇవహిదుమాస్తైః ।
 కామధుమ్న ఇత్యాహర్పితయస్తైః । త్రయశ్శ్రుతాః । ఇమాన్తేన
 శ్లోకా యమానాదుపా ॥ ౨౧ ॥ అమూదితినామగృహ్యతి । భ-
 ద్రమైనాస్తామూ దిష్కరోతి । సావిత్వా యస్స విశ్వస్యచా-
 సావిశ్వశ్శ్రుత్యాహ । ఇయస్తే విశ్వాః । అస్తర్భిష్టవిశ్వస్య-
 చా । అసా విశ్వమా । ఇమాన్తేనాభిశ్లోకా యథా-
 పూర్వస్తుపా । అథా యథాప్రదాతై పుణ్యమాశాస్తే । ఏవమేనై-
 నా ఏతదుపస్తాతి । తస్మాత్సా చాదిత్యున్నీయ వస్తమావా ఉపస్తు-
 వస్త । ప్రశూన్యమాస్తై ॥ ౨౨ ॥ బహుద్ధీన్ద్రాయదేవేభ్యో హవితి
 వాచవిస్మతే । యథాదేవతమేవ ప్రసాతి । దైవ్యస్యచ మాను-
 వస్యచ వ్యాప్యత్యై । త్రిరాహ । త్రిషత్యాహిదేవాః । అవాచయ-
 మోఽనన్వారభ్యాత్తరాః । అపరిమితమేవావరున్ధే । నదారుప్తాత్రేణ
 దుహ్యత్ । అగ్నివద్యై దారుప్తాత్రమ్ । యద్దారుప్తాత్రేణ దు-
 హ్యత్ ॥ ౨౩ ॥ యాతయామ్నా హవిషాయజేత । అథోఖిల్వాహుః
 పురోదాశముఖానివైహవిగ్ంషి । నేతఇతః పురోదాశగ్ం హవిషో
 యామోఽస్తీతి । కామమేవ దారుప్తాత్రేణ దుహ్యత్ । శూద్రవ్రత
 సదుహ్యత్ । అస్థోవా ఏవ సంభూతః । యచ్ఛూద్రః । అహవిదేవ
 తదిత్యాహుః । యచ్ఛూద్రో దాగ్ధీతి ॥ ౨౪ ॥ అగ్నిహోత్రమేవ
 సదుహ్యచ్ఛూద్రః । తద్ధివోత్సునస్తై । యదాఖిలువై ప్రవిరమశ్యతి ।
 అథతద్ధివతి । సంప్రచ్యధ్యమృతావరీత్యాహ । అపాత్యై వాషణీవా

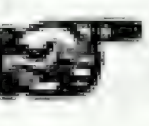
త్చరస్యం సగం స్మృతి । తస్మాద్దశాశ్చమధీనాశ్చ రసముపకవా-
 మ । మన్వాధనస్య సాతయ ఇత్యాహ । పుష్టిమివ యజమాన-
 దధాతి । సామేవత్వారసచ్చిన్ద్రాయ దధిత్యాహ ॥ ౨౧ ॥ సామ మై-
 వైసర్కరాతి । యోనై సామం భక్షయిత్వా । సవత్సరగంసా-
 మన్నపిబతి । పువర్షభ్యోస్య సామక్షిణో భవతి । సామఖిలువైవా-
 న్నాయుమ్ । య ప్రవవిద్యాత్ భాన్వాయ్యం పిబతి । అపువర్ష-
 భ్యోస్య సామక్షిణో భవతి । న మృశ్మయేనాపిదధ్యాత్ । యస్త-
 న్మయేనాపిదధ్యాత్ । క్షిత్రక్షేవత్సగం స్యాత్ ॥ ౨౨ ॥ అయస్తా-
 త్రైణవా దారుస్తాత్రైణవాపిదధాతి । తద్ధిసదేవమ్ । ఉద్య-
 ద్భవతి । అస్తావై రభ్యోన్ను । రభస్తామపహత్యై । అదప్తమ-
 సే విష్ణవైశ్వేత్యాహ । యజ్ఞోవైవిష్ణుః । యజ్ఞయైవైసదదప్త-
 చ్చరాతి । విష్ణోహవ్యగం రభస్తేత్యాహగుప్త్యై । అసధస్సాద-
 యతి । గర్భాదాన్ధృత్యా అప్రపాదాయ । తస్మాద్గర్భాప్రజానామ-
 ప్రపాదుకాః । ఉపరీవసిదధాతి । ఉపరీవహి సువగోలోకః ।
 సువగోస్య లోకస్య సమప్త్యై ॥ ౨౩ ॥

అసీత్యాహధృత్యై యజమానేదధాత్యహమిత్యాయ స్థావయతి
 దుహేదుహన్తి దుహ్యద్దోగ్ధిదధిత్యాహ స్యాహ్నాదయతి వచ్చచ ॥ ౩ ॥
 కమణానాన్తేవేధ్యశ్చ కేయమిత్యాహశక్త్యై । యజ్ఞస్య
 వైసప్తతిమను ప్రజాప్రశవో యజమానస్య సన్తాయన్తే । యజ్ఞస్య
 విచ్ఛిత్తిమనుప్రజాప్రశవో యజమానస్య విచ్ఛిద్యన్తే । యజ్ఞస్య
 పస్తతిరసి యజ్ఞస్యత్వా సప్తత్యైవైగామి సప్తత్యై త్వయ్యశ్చ

త్యాహవనీయాభస్తనోతి । యఃమానస్య ప్రజాయేపశూనాగ్ం ప-
 స్తత్యై । అపప్రగయతి । శ్రీధావాఅప । శ్రీధామినారభ్యప్రగీయ
 ప్రచరతి । అపప్రగయతి । యజ్ఞవాఅప । ౨౮ ॥ యజ్ఞమివా-
 రభ్య ప్రగీయ ప్రచరతి । అపప్రగయతి । వశ్రవాఅప । వశ్రమివ
 భ్రాతృవ్యభ్యప్ర వృత్యప్రగీయ ప్రచరతి । అపప్రగయతి । అప్రావై
 రభ్యఃఖ్మి । రభస్తామపహత్యై । అపప్రగయతి । అప్రావై దైవానాంప్రియ
 ధామ । దైవానామేవ ప్రియధామ ప్రగీయ ప్రచరతి ॥ ౨౯ ॥ అప-
 ప్రగయతి । అప్రావై సర్వాదేవతాః । దేవతావారభ్యప్రగీయ
 ప్రచరతి । వేషాయశ్వత్యావా । వేషాయహ్యసదాదత్తై । ప్రత్యు-
 త్తగ్ంరప్ప్రత్యుస్తా అరాతయశ్శత్యావా । రభస్తామపహత్యై ।
 ధూతసీత్యావా । ప్రవవైధుర్యోఽగ్ని । తయదనుపపుశ్యాతీ-
 యాత్ ॥ ౩౦ ॥ అధ్వర్యుక్తా యఃమానస్య ప్రదహేత్ । ఉప్రపు-
 శ్యాశ్యేతి । అధ్వర్యోశ్చ యఃమానస్య చాప్రదాహయ । ధూ-
 వతయోస్థాస్థూరవ్రితస్థూర్వయవయధూర్వామ ఇత్యావా ।
 ద్వావాన పురుషా । యజ్ఞైవగూర్వతి । యశ్చైవస్తగూర్వతి ।
 తాపుశాశుచాఽపయతి । త్వస్తేవానామసిసస్మితమం వప్రి-
 తమశ్శుప్తతమం వహ్నితమస్తేవహూతమమిత్యావా । యథాయ-
 తావైతత్ ॥ ౩౧ ॥ అహూతమసి హవిధానమిత్యాహవాన్త్యై ।
 ద్యుగ్ంహస్త మాహూత్యాహాభ్యత్యై । దుత్రస్యత్వా చ్ఛూషా
 శ్రేణ్మిత్యావా దుత్రిత్యావయ । మాధమానవిధామాత్యాహిగ్ం
 విమిగాహహిగ్ం హయ । యదై శ్రితా వాత్సోవాధివాతి । తథా-

ర్వవరుగదేవత్యమ్ । ఉరువాతామేత్యాహ । అవారుగమై వైష్ణ-
 త్కరోతి । దైవస్యత్వాసవితుప్రసవ ఇత్యాహప్రసూత్యై । అశ్వినో-
 త్పాహుభ్యామిత్యాహ ॥ 32 ॥ అశ్వినౌహి దేవానామధ్యయా
 తామ ॥ పూజ్జావాస్తాభ్యామిత్యాహయత్యై । అగ్నయైశ్వ-
 నిర్వచాదాత్యాహ । అగ్నయ ప్రత్యేవాజ్ఞాప్తమిర్వపతి । తిర్యక-
 షా । త్రయశ్చమూర్తాః । ప్రమాల్లోకావామాప్త్యై । భూష్ణీ-
 శ్చిత్తుర్థమ్ । అపరిమితమైవావరుణై । స ప్రవమేవాను పూర్వగం
 హావీగంప్తి నిర్వపతి ॥ 33 ॥ ఇదన్తేవానామిదము సప్త-
 హేత్యాహవాప్త్యై । స్థాన్త్యైత్వానారాత్యా ఇత్యాహ
 గుప్త్యై । తమనీవవా ప్రమాల్వైశ్చరతి । యుపగ్గీగహి । సువరతి
 విభ్యవ వైశ్వానరజ్ఞోతిరిత్యాహ । సువరైవాభివిపశ్యతి వైశ్వా-
 నరజ్ఞోతిః । ద్యావాపృథివీ హవిషి గృహీత ఉదవేపేతామ్ ।
 దృగంహస్తాన్తుర్యా ద్యావాపృథివ్యోరిత్యాహ । గృహగ్రా-
 న్ద్యావాపృథివ్యోర్థౌత్యై । ఉర్వన్తరిఖమన్వహీత్యాహ గత్యై ।
 అదిత్యాస్తోవస్థేసాదయామిత్యాహ । ఇయవా అదితిః । అస్య
 ప్రతేనదుపస్థే సాదయతి । అగ్నేహవ్యగం రఖస్వేత్యాహ గుప్త్యై ।
 34 ॥ యజ్ఞో వాఅహాధామప్రణేయ ప్రచరత్యశ్రీయాదేతద్వాహు-
 భ్యామిత్యాహ హావీగంప్తి నిర్వపతిగత్యైచత్వారిచ ॥ ౫ ॥

ఇన్ద్రో వైత్రమహాః । సోఽపః । అధ్యమియత । తాహ-
 యనేధ్యయజ్ఞయగ్ం సదేవమాసీత్ । తదహోదగ్రా మత్ । తేన్ద-
 యో

ర్భా అథవా । యద్దైర్భవ ఉత్పనాతి । యావ మేభ్యా య-
 జ్ఞగూపుదేవా అమః । తాభిరైవైవా ఉత్పనాతి । ద్వాభ్యాముత్ప-
 నాతి ॥ 31 ॥ ద్విపాద్యమాను ప్రతిష్ఠితైః । దైవావపున్విశో-
 త్పనాత్విశ్యాహ । పున్విశ్రప్తసూతప్తైవా ఉత్పనాతి । అర్చితేణ
 పున్విశ్రేణ్యాహ । అపావా అర్చిత్యర్చిత్రంప్రతిష్ఠితమ్ । తేనైవైవా-
 ఉత్పనాతి । వస్తాసుర్యస్యర్చిత్రేణ్యాహ । ప్రాగవా అమః ।
 ప్రాగావసవః । ప్రాగాన్త్యయః ॥ 32 ॥ ప్రాగై దేవ ప్రాగాన్త్యం
 పృథక్తి । ప్రావిత్రియచా । పున్విశ్రప్తసూతం మే కర్మాసదతి ।
 పున్విశ్రప్తసూతమేవాప్య కర్మాధవతి । ప్రచ్ఛాగాయత్రీణాత్రిష్టమృద్ధ-
 త్వాయ । అపాదేవగ్రాపువా అగ్రేసువ ఇత్యాహ । రూపమేవావా-
 మేతస్మహిమావత్త్వాచప్తే । అగ్రేమయత్త్వాన్నయతాగ్రే యత్త్వ-
 త్తిమిత్యాహ । అగ్రేవయత్త్వాన్నయన్తి । అగ్రేయత్త్వపతిమ్ ॥ 32 ॥
 యుష్మాసిన్దోఽపృణేత వృత్రీహార్యే యూయమిన్ద్రమవృణేధ్వన్త్య-
 త్రీహార్య ఇత్యాహ । వృత్రగం హవానిష్యస్సున్త్రీ అపావత్రే ।
 అపాహన్త్రీవృత్రే । సంజ్ఞామేవాసామేతథామావత్త్వాచప్తే ।
 ప్రోక్షతాన్త్యేత్యాహ । తేనాప్రప్రోక్షతాః । అగ్నయేవాజష్టా ప్రో-
 ఖ్వామ్యస్మిషామాభ్యామిత్యాహ । యథాదేవతమైవైనాన్వీక్షతి ।
 త్రిప్రోక్షతి । త్ర్యైవృద్ధియత్త్వమ్ ॥ 33 ॥ అథోరఖస్తామపహ-
 తైః । శుక్తధ్వన్త్యయకర్మాణే దేవయజ్ఞాయాఇత్యాహ । దైవ-
 యజ్ఞాయా వైవైనాని శుక్తతి । త్రిప్రోక్షతి । త్ర్యైవృద్ధియత్త్వమ్ ।
 అథోమధ్యత్వాయ । అవధూతగ్ం రఖోఽవధూతా అరాతయ

ఇత్యాహ । రక్షితామపవాత్యై । అదిత్యాప్రవృత్తీత్యాహ । ఇయ
 వా అదితిః ॥ ౩౯ ॥ అప్యాప్తవైవర్త్యచక్రాంతి । ప్రతిత్వా పృథివీ
 త్వీత్యాహప్రతిష్ఠిత్యై । పురస్తాత్పృథివీసగ్నితముత్తరలోమాప-
 స్పృశాతిమధ్యత్వాదు । రస్నాత్పురస్తాత్సగ్నిత్యన్యపురస్తామధ్యము
 పతిష్ఠన్తే । రస్నాత్సగ్నితాత్మ్యగజ్ఞాపాకాః । యజ్ఞాదైవేభ్యో
 నిలాయత । శృణోతూపక్రూత్వా । యత్కృష్ణాజితే పావిరధ్యవహ-
 స్తి । యజ్ఞాదైవ రధ్యజ్ఞం ప్రయుక్తే । పావిరోఽపకన్దాయ ॥ ౪౦ ॥
 అధిపవగమసి వానస్పత్యురీత్యాహ । అధిపవగమేవైవత్కరోతి ।
 ప్రతిత్వాఽపిత్వాప్రవృత్తీత్వీత్యాహ పయత్వాదు । అగ్నిసమా-
 ర్తనీత్యాహ । అన్నేత్వా ప్రహతసూ । యదోఽపిధ-యః । వాచోవిపర్జ-
 నమీత్యాహ । యదాహిప్రహ ఓషధీనామశ్చస్తి । అథవాచవిస్ఫు-
 ళన్తే । దేవవీరయేత్వా గృహ్లామీత్యాహ ॥ ౪౧ ॥ దేవతాభిరైవైవ-
 ధ్యమర్థయతి । అక్రిరసి వానస్పత్య ఇత్యాహ । గా వాగమేవైవ-
 త్కరోతి । స ఇదస్తేవేభ్యో హవ్యగ్ం సుశమిశమిష్యేత్యాహ
 శాన్త్యై । హవిష్కృదహీత్యాహ । యవవదైవానాగ్ం హవిష్కృ-
 తః । తాన్ హవ్యయతి । త్రిహవ్యయతి । త్రిషత్వాహిదైవాః । ఇష్ట-
 మావదోఽన్మావదేత్యాహ ॥ ౪౨ ॥ ఇష్టమైవోఽన్యాయ-
 మానదధాతి । ద్యుమద్వదతవయగ్ం సజ్జాతజ్జైష్టేత్యాహ భౌ-
 త్యవ్యాభీభూత్యై । మనోత్త్రా ద్ధాదేవస్య యఃమానవ్యా సురగ్ం
 వాక్ । యజ్ఞాయుధేషు ప్రవిష్టాఽఽనీత్ । తేసురా యావన్త య-
 జ్ఞాయుధానాముద్వదతాముపాశ్చేగన్వా । తే పరాభవః ।

తస్మాద్భాస్వినాం మధ్యేఽవనాయ యతేత । యావన్తోవ్యై ర్భాస్వి-
 వ్యా యజ్ఞాయానామౌద్వదతామవశ్యేగ్వాన్తి । శేషరాధవన్తి ।
 ఉచ్చైస్సమాహవ్తవా తహ విజిత్యై ॥ ౪౩ ॥ వృద్ధా ఏమామన్త్రి-
 యవీర్యమ్ । శ్రేష్ఠ ఏమాంధవతి । వర్తవవృద్ధమస్తి ప్రతి త్యా వర్త-
 వవృద్ధవేర్త్విత్యాహ । వర్తవవృద్ధావా ఏషధయః । వర్తవవృద్ధా-
 యశీకాస్సమృద్ధ్యై । యజ్ఞం రఘ్నాగ్ంవ్యథు ప్రావిశా । తావ్య-
 న్నాప్తశుభ్యో బిరవాదయన్త । తుష్టైరోషసీధ్యః । పరాపూర్తగ్ం
 రఘవరాపూర్తా అరారయ ఇత్యాహ । రఘ్నామషహన్త్యై ॥ ౪౪ ॥
 రఘ్నాం భాగోసీత్యాహ । తుష్టైర్దేవ రఘ్నాగ్ంసి బిరవదయతే ।
 అప ఉపస్పృశేతి మేధ్యత్వాయ । వాయుర్వో వివిత్త్విత్యాహ ।
 ప్రవిత్రిప్తవాయుః । పునాన్త్యైవైవా । అన్తరిష్టాదివవా వ్రతేప్ర-
 స్కన్దన్తి । యేశూర్పాత్ । దేవా వస్పవితా హిరణ్యవాణిః ప్రతి
 గృహ్ణాన్తిత్యాహప్రతిష్ఠిత్యై । నావిహేఽస్కన్దాయ । త్రిష్ఫలికర్తా
 వా తహ । త్ర్యైవన్దియజ్ఞః । అహోమేధ్యత్వాయ ॥ ౪౫ ॥

ద్యాగ్భ్యాముత్పవతి రశ్మయో నయన్త్యగే యజ్ఞపతి-
 యజ్ఞేఽదితిరస్కన్దాయ గృహ్ణామీత్యాహ వదేత్యాహ విజిత్యాఅ-
 పహత్యా అస్కన్దాయత్రేచ ॥ ౪౬ ॥

అవగూర్తగ్ం రఘ్నోఽవగూర్తా అరారయ ఇత్యాహ । రఘ్న-
 నామపహన్త్యై । అదిత్యాన్త్యగసీత్యాహ । ఇయవా అదితిః ।
 న్యాప్తవైవత్త్వచిజ్ఞానాతి । ప్రతిత్వాపృథివీ వైర్త్విత్యాహ ప్రతిష్ఠి-
 త్యై । పురస్తాత్ప్రీతిచీవగ్రివముత్తరజ్ఞోమాపన్తిగాతి మేధ్య-

త్వా॒య॒ । త॒స్మాత్పు॒రస్తాత్పు॒త్యశ్చ॑ః॒ ప్రశ॒వో మే॒ధము॑ప॒ లిప్త॑వై ।
 త॒స్మాత్పు॒టామృ॑గం గ్రా॒హుకాః॑ । య॒జ్ఞో దై॒వేభ్యో ని॒రాయ॑త ॥ ౪౬ ॥
 కృ॒ష్ణోరూ॑పంకృ॒త్వా । య॒త్కృ॒ష్ణాక్షే॑నే పూ॒విరధి॑నస్త్వి । య॒జ్ఞా దై॒వ
 త॒ర్క్యజ్ఞం॑ ప్రయు॒క్తైః । పూ॒విచోఽస్కన్తా॑య॒ । ద్యా॒వాపృ॒థివీ॑ ప్రహ॒-
 స్తామ్ । తే॒శమ్యా॑మాత్రమే॒త మహా॑ర్షే॒న్యతాగ్ంశ॑మ్యామాత్రమే॒త-
 మహాః॑ । ది॒వస్సు॒మ్భుని॑రసి ప్రతి॒త్వాఽది॒త్వాస్త్వై॒న్వైత్వైత్వై॒త్యశా॑ ।
 ద్యా॒వాపృ॒థివ్యోర్వై॒త్యై । ధి॒షణాఽసి॑ పర్వ॒త్యై ప్రతి॒త్వాది॒వస్సు॒-
 మ్భుని॑ర్వైత్వై॒త్యై । ద్యా॒వాపృ॒థివ్యోర్వై॒త్యై ॥ ౪౭ ॥
 ధి॒షణాఽసి॑పార్వతే॒యై ప్రతి॒త్వాప॒వతే॒ర్వైత్వై॒త్యై । ద్యా॒-
 వాపృ॒థివ్యోర్వై॒త్యై । దై॒వస్య॑త్వా స॒వితుః॑ ప్ర॒సవ॑ ఇ॒త్యై హ ప్ర॒-
 సూ॒త్యై । అ॒శ్వినో॑ర్బా॒హుభ్యా॑మి॒త్యై హ । అ॒శ్వినౌ॑హిదే॒వానా॑మ॒-
 ధ్వ॒ర్యా ఆస్తామ్॑ । పూ॒ష్టోహస్తా॑భ్యా॒మి॒త్యై హ య॒త్యై । అ॒ధి॒వపా॑-
 మీ॒త్యై హ । య॒థా దై॒వత॑మై॒వైనా॑నధి॒వపతి॑ । ధా॒న్యమ॑సి॒ధిను॑హి
 దై॒వాని॑త్యై హ । ఏ॒తస్య॑యజు॒షోవీ॑ర్యేణ ॥ ౪౮ ॥ యా॒వ దే॒కా దై॒వ-
 తా॒కామ॑యతే యా॒వ దే॒కా । తా॒వ దా॑హుతిః ప్రథ॒తే । నహి॑తర॒స్తి ।
 య॒త్తా॒వ దై॒వస్యాత్ । యా॒వజ్జహా॑తి । ప్రా॒ణాయ॑త్వాఽపా॒నాయ॑
 త్వై॒త్యై హ । ప్రా॒ణావై॒వయ॑జమానే రథా॒తి । దీ॒ఘామ॑ను ప్ర॒సీతి॑-
 మా॒యుషే॒థా మి॒త్యై హ । ఆయు॑రై॒ వాస్మిన్ద॑ధా॒తి । అ॒న్తరి॑షా॒దివ॑
 వా ఏ॒తాని॑ ప్ర॒స్కన్ద॑న్తి । యా॒నిర్దృ॑షదః । దై॒వో వ॑స్స॒వితా॑ హి॒ర-
 ణ్య॑పా॒తీః ప్రతి॑గృ॒హ్ణోర్వై॒త్యై హ ప్రతి॑ష్ఠితే॒యై । పూ॒విచోఽస్కన్తా॑య॒ ।
 అ॒సంప॑త॒స్తీగ్ంషా॑నానిగురుతాది॒త్యై హ మే॒ధ్యత్వా॑య ॥ ౪౯ ॥

నిలా॒యత॑ వి॒భృతై॑శ్చీ॒ర్యణ॑ స్క॒న్ధన్తి॑ చ॒త్వారి॑వ ॥ ౬ ॥
 భృ॒ష్టిర॑సి బ్ర॒హ్మయ॑శ్చే॒త్యాహ॑భృతై॒శ్చ । అపా॑గ్నఽగ్ని॒మా-
 మాదం॑జహినిప్ర॒క్రవా॑దగ్ం శ్చ॒ధాదే॑వయజం వ॒హత్యా॑హ । య
 ని॒వామా॑త్ప్ర॒క్రవా॑త్ । తమ॑ప్రహ॒త్య । మధ్యే॑గ్నఽగ్ని॒పాల్మ॑-
 వర॑ధాతి । నిర॑న్తగ్ం ర॒క్షోనిర్ద॑గ్నా అ॒రాత॑య ఇ॒త్యాహ॑ । ర॒క్ష-
 గ్ంస్యే॑వ నిర॑హతి । అగ్ని॑వత్యుపర॑ధాతి । అస్మి॑న్నే॒వలో॑కే
 జ్యోతి॑భా॒తై । అ॒గ్నాఋ॑మధి॒వర్త॑యతి ॥ ౧౦ ॥ అ॒స్తరి॑క్ష ఏ॒వ జ్యోతి॑-
 భా॒తై । అ॒గ్నిత్య॑మై॒వాము॑ష్మి॒న్లోకే॑ జ్యోతి॑భా॒తై । జ్యోతి॑స్మన్లో॒కా
 ఇ॒మైవా॑కా భవ॑న్తి । యఏ॒వంవే॑ద । ధృ॒వమ॑సి పృ॒థివీం॑ దృగ్ం॒హ-
 త్యా॑హ । ప్ర॒థివీ॑మై॒వై తే॑న దృగ్ం॒హతి॑ । త॒ర్త్రమ॑స్మ॒న్తరి॑క్షం
 దృగ్ం॒హత్యా॑హ । అ॒స్తరి॑క్షమై॒వై తే॑న దృగ్ం॒హతి॑ । ధ॒రుణ॑మ॒సిది॑వం
 దృగ్ం॒హత్యా॑హ । ఐ॒వమై॒వై తే॑న దృగ్ం॒హతి॑ ॥ ౧౧ ॥ ధ॒మాణ॑సి
 డి॒శోదృగ్ం॒హత్యా॑హ । డి॒శఏ॒వై తే॑న దృగ్ం॒హతి॑ । ఇ॒మానై॒వై తే॑-
 లో॒కాన్దృగ్ం॒హతి॑ । దృగ్ం॒హన్తై॒స్మాత్ర॑మై॒వాకాః॑ ప్ర॒జయా॑ప్ర-
 శు॒భిః । య ఏ॒వంవే॑ద । త్రీ॒ణ్యగ్రే॑ క॒పాలా॑న్యూపర॑ధాతి । త్రయ॑త్రమై
 లో॒కాః । ఏ॒షాం లో॒కానా॑ మా॒ప్త్యై । ఏ॒కమ॑గ్రే॒కపా॑లముపర॑ధాతి ।
 ఏ॒కంవా॑ అ॒గ్రేక॑పాలంపురుషస్యసంభ॑వతి ॥ ౧౨ ॥ అథ॑ ద్యౌ । అథ॑ త్రి॒ణి ।
 అథ॑ చ॒త్వారి॑ । అథా॒ష్టై । తస్మా॑ద్దష్టా॒కపా॑లం పురు॑షస్య॒శిరః॑ । యజ్ఞే॑
 వం క॒పాలా॑న్యూపర॑ధాతి । యజ్ఞో॑వై ప్ర॒జాప॑తిః । యజ్ఞ॑మై॒వప్ర॑జాప॒తి-
 గ్ం సగ్ం॑స్కరోతి । అ॒త్తాన॑మై॒వతధ్సగ్ం॑స్కరోతి । తగ్ం॑స్కరో॒-
 స్కృత॑మా॒త్మానమ్॑ ॥ ౧౩ ॥ అ॒ముష్మి॑న్లో॒కేను॑వర్త॒తి । యద్వి॑ష్టా-

పుష్పదళాతి । గ్రాయత్రియా తస్మింమితి । యస్మిన్ । త్రిష్టభా-
 తత్ । యద్దశ । విరాజాతత్ । యదేశాదశ । త్రిష్టభాతత్ ।
 యద్వాదశ ॥ ౧౪ ॥ అగ్రత్యాతత్ । ధస్తస్మింత్యాని ఉత్తదధర్మ-
 పాలాని । ఇమాన్త్యాకాపనుపూర్వైశ్చ విప్యత్యై దృగ్గంహతి ।
 అథాయా ప్రాగ్వాప్యభాంప్రశూయమావదధాతి । సజాతా-
 సస్మా అభితో బహులాన్కరోతి । చిత్తస్థిత్యాహ । యథాయా-
 రైవైతత్ । ధ్యాయామక్తేస్తావైపసా తస్యధర్మిత్యాహ । దేవ-
 తానామైవైవాని తపసా తపతి । తాని తత్స్యగ్గంధితే । యానిఘ-
 మేక్షచాలాన్యపక్షన్వన్తైశ్చైతైశ్చ ఇతి చతుష్పదయగ్వావిముచ్చతి ।
 చతుష్పదప్రశవః । పశుక్షేపాపక్షాత్ప్రతితిష్ఠతి ॥ ౧౫ ॥

వర్తయతి దివమైవైతేన దృగ్గంహతి సవ్యసతి తగ్గం సగ్గం-
 స్కృతమాత్మానన్వాదత సగ్గంధితే త్రిణిచ ॥ ౨ ॥

దేవస్యత్వా సవితుప్రసన ఇత్యాహ ప్రసూత్యై । అశ్వినో-
 ద్భాహుభ్యామిత్యాహ । అశ్వినోహి దేవానామధ్వర్యా ఆస్తామః పూ-
 జ్ఞోవాస్తాభ్యామిత్యాహ యత్యై । సవప్రామిత్యాహ । యథాదేవ-
 తమైవైవాని సవపతి । సమాపో అద్భిరగ్గతసమాషధయో రస్తేన-
 త్యాహ । ఆస్తోవా ఓషధీన్వన్తి । ఓషధయోఽపా జన్వన్తి । అన్యా-
 వా వ్రతాసా మన్యాజన్వన్తి ॥ ౧౬ ॥ తస్మా దేవమాహ । సగ్గం దేవ-
 త్రిణిగిరిమధు మత్తీర్మధు మతీభిన్యధ్వమిత్యాహ । ఆస్తావై-
 రైవై । పుశ్చా ॥ ౧౭ ॥ ఓషధయో మధుమతీ । అప్రఓషధీన్వన్తి ।

తానేవాస్మా సజ్జరాప్రకంస్పృశ్య । మధుమతఃకరోతి । అద్యుగతి
 ప్రహతాస్థానమస్థిప్యచ్యధ్వయతి పుర్యాస్తావయతి । యథాసుపృష్ఠ
 ఇనామనువిస్పృశ్య ॥ ౫౭ ॥ అప్రకంస్పృశ్యవా యద్వి । తాద్యగవరత్ ।
 జలయత్యైత్యైవ సమూహిత్యాహ । ప్రహస్తైవ తేనదాధారః । అగ్ని-
 యైత్యైవస్మిషామూర్త్యామిత్యాహ వ్యాప్యత్యైవమూర్త్యకరోనీత్యా-
 హ । యజ్ఞోవైమఖః । తస్యైవతద్భిః । యత్పురోదాశః । తస్మా-
 దేనమాహ ॥ ౫౮ ॥ ఘృమోవాప్రశ్నయ్యైవకరోతి । విశ్వమైవా-
 య్యుర్యమానే దధాతి । ఉరుప్రథస్తావయత్యైవపతిః । ప్రథస్తామిత్యా-
 హ । యజమానమేనప్రశ్నయ్యైవప్రశ్నయతి । త్వచబ్జప్రహీప్యైత్యా-
 హ । సర్వమైవైవనగ్ం సతనుక్రోతి । అథాప అస్య పరిమాప్టిక ।
 మాగ్ం సప్తవతత్వచన్తధాతి । తస్మాత్త్వచామాగ్ం సజ్జన్తమ్ ।
 ఘృమోవాప్రశ్నయ్యైవ ॥ ౫౯ ॥ అథకమాసైర్ధమాసై ప్రవృశ్యతే ।
 యత్పురోదాశః । సశశ్త్వరోయజమానగ్ం శుచాప్రదహః । పర్యగ్ని-
 కరోతి । ప్రశమైవైవనమకః । శాన్త్యాప్రదాహయత్రిపర్యగ్నికరోతి ।
 త్యావృద్ధియజ్ఞః । అథోరఖ్నస్తామపహత్యైవ । అస్తోతగ్ంరఖ్నోన్తరి-
 తా అరాతయ ఇత్యాహ ॥ ౬౦ ॥ రఖ్నస్తామస్తోహిత్యైవ । పురో-
 దాశేవా అధిశ్రితగ్ం రఖ్నాగ్ంస్యజిఘాగ్ంసక । ద్వివివాకానా-
 మాగ్నిరఖ్నోహ । సప్తవాస్తాద్రఖ్నాగ్ంస్యచావాక । కైవస్తా-
 సవితా శ్రవయత్విత్యాహ । సవితృప్రసూత వైవనగ్ం శ్రవయతి ।
 మరీచిష్టై అధివాక్ ఇత్యాహ । రఖ్నస్తామపహత్యైవ । అగ్నిస్తోతమ-
 ఘృమోవాప్రశ్నయ్యైవసతిదాహయ । అగ్నిప్రవృగ్ం రఖ్నోన్తరి-

త్యాహుస్త్వీ ॥ ౬౧ ॥ అవీదవాస్త్రపయతేతివాచ్యవీర్యశే ।
 యజ్ఞమైవ హవిగంష్యభివ్యాహృత్యక్రరనుతే । పురూరుచమనిదాహుః ।
 య శ్చత్యేకగోరి । మన్తీహువై పురోదాశే । రయన్నాభి-
 వాసయేత్ । అవిమృశ్తిష్కస్యాత్ । అభివాసయతి । రస్తాన్ము-
 హామన్తీష్కమ్ । భస్మవాఽభివాసయతి । రస్తాన్మాగ్ధం శేవాభ్యధష్మమ్
 ॥ ౬౨ ॥ వైదేవాభివాసయతి । రస్తాన్మేత్తేత్థిరశ్చష్మమ్ । అభిలతి
 భాపుకోభవతి । యదవపేద । ప్రశోర్వై ప్రతిమా పురోదాశే ।
 పనాయజష్క మభివాసయి । వృధేవస్యాత్ । ధుశ్వరా యమా-
 వస్య ప్రశన్తః ప్రమేతోః । సంబ్రహ్మణాపుత్ర్యస్వేత్యాహ । ప్రాగ్
 వై బ్రహ్మ ॥ ౬౩ ॥ ప్రాగ్ ప్రాణాప్రశమః । ప్రాణైరైవ ప్రశూన్ధం
 పృణక్తి । నప్రమాణ్యకాభవన్తి । యజమానోవై పురోదాశేః ।
 ప్రాణప్రశన్తః పురీషమ్ । యదైవమభివాసయతి । యజమానమైవ
 ప్రాణయా ప్రశుభిస్సమధానయతి । దైవావైహవిభృణావాఽబ్రువన్ ।
 కస్మిన్నిదం ముఖ్యామహా ఇతి । సోగ్నిరబ్రవీత్ ॥ ౬౪ ॥ మయిత-
 నూస్సన్నిధధ్వమ్ । అహవస్తజ్జనయిష్యామి । యస్మిన్స్త్విధ్యధ్వ-
 ఇతి । తేదైవా అగ్నోరనూస్సన్యదధత । తస్మాదాహుః । అగ్నిస్సర్వా
 దేవతా ఇతి । సోక్తోదేవాః । అభ్యపాతయత్ । తతఏకతోఽబాయత ।
 ప ద్వితీయ మభ్యపాతయత్ ॥ ౬౫ ॥ తతోద్వితోఽబాయత । ప
 త్తృతీయమభ్యపాతయత్ । తతస్త్రితోఽబాయత । యదధ్యోఽ-
 బాయత్ । తద్దాప్యానామాప్యత్వమ్ । యదాత్మభ్యోఽబాయ-
 త్ । తద్దాత్మ్యానామాత్మ్యత్వమ్ । తేదైవా అభ్యేష్యమృత ।

తోగ్గోష్ఠానః । ఛన్దాగ్ం స్యైవాస్తే ప్రోగ్గోష్ఠానమ్మరారి । ౧౯.
 షతు తైర్యారిత్యావా । పృష్ఠైర్వై క్యాః । పృష్ఠమైవావరుణ్య ।
 బ్రధానదేవ సువితః । ఋతమన్యోం పర్రావతిత్యావా ॥ ౨౦ ॥ ద్వావావ
 పురుషా । యజ్ఞావద్యస్తే । యజ్ఞేష్వస్తేష్వస్తే । తావతా బధ్నాతి
 పర్రమన్యోం పర్రావతితైస్తవాశ్చే । యోస్మాద్యైష్వస్తే యజ్ఞక్షయస్త్యై
 వ్యస్తమతోమామాగిత్యాహనిముక్త్యై । అరదుర్వై నామామర
 తసీత్ । సప్తధివ్యాముపన్లుప్తాశ్చయత్ । తన్తేవా అపహతోఽరదుః
 పృథివ్యా ఇతి పృథివ్యా అపాఘ్నా । భ్రాతృవ్యవా అరదుః । అప-
 హతోఽరదుః పృథివ్యా ఇతి యదాహ ॥ ౨౧ ॥ భ్రాతృవ్యమైవ పృథి-
 వ్యా అపహన్తి । తేఽమవ్యస్తే । దివవా అయమితః పరిష్యతీతి తమర-
 దుస్తే దివం మాఽస్తానితి దివః పర్యబాధస్తే । భ్రాతృవ్యవా అర-
 దుః । అరదుస్తే దివం మాస్తానితి యదాహ । భ్రాతృవ్యమైవ దివః
 పరిబాధతే । స్తమ్భయజుర్హరతి । పృథివ్యా ఏవభ్రాతృవ్యమప-
 హన్తి । ద్వితీయగ్ం హరతి ॥ ౨౨ ॥ అస్తరిఖాదైవైస్తమపహన్తి ।
 తృతీయగ్ం హరతి । దివ ఏవైస్తమపహన్తి । త్వాష్టిఞ్చతుర్థగ్ం
 హరతి । అపరిమితాదైవైస్తమపహన్తి । అసురాగ్రావా ఇయమగ్ర
 తసీత్ । యావదాసీనః పర్రావశ్యతి । తావదైవానామ్ । తేదైవా
 అబ్రువన్ । అస్త్యైవనోన్యామపీతి ॥ ౨౩ ॥ క్యన్నోదావ్యథేతి ।
 యావత్స్వయం పరిగృహ్ణీథేతి । తేవసవస్త్యైతి ద్విగ్రాతః పర్యగృ-
 హ్ణాన్ । దుద్రాస్త్యైతి ప్రళాప్తే । అదిత్యావై త్యుత్త రతః । తేఽ-
 గ్నిభావ్రాహ్మ్యైఽపయన్ । పసుభిర్బుధా । దుద్రాప్త్యైతి త్యుత్త రతః ।

అదిత్యైర్మనశ్చా । యస్యైర్మనశ్చా వేది పరిగ్రహాన్తి ॥ 20 ॥
 యస్యైర్మనశ్చా । పరాపైర్మనశ్చాభవతి । దేవస్య సప్త
 తుస్సన ఇత్యాహ ప్రసూత్యైర్మనశ్చాభవతి । ఇత్యాహ
 ఇతితగ్ంహిర్యైర్మనశ్చాభవతి । ప్రతిత్యైర్మనశ్చాభవతి
 మతామ్ । ప్రాచీనముదీచితం మధ్యమ్ । ప్రతీచీనముదీచితం మధ్యమ్
 మ । ప్రాచీనముదీచితం ప్రవరాజ్యరూపి । మధ్యమైర్మనశ్చాభవతి
 సర్వరూపి ॥ 21 ॥ ప్రాచీనముదీచితం సప్తమయతి । అనానా
 యస్య పరిగ్రహిత్యైర్మనశ్చాభవతి । పరాపైర్మనశ్చాభవతి
 అభోమధున త్యాహితిత్యైర్మనశ్చాభవతి । తదపహన్తి
 ఉత్తరైర్మనశ్చాభవతి । తస్మాదేవధయపరాభవన్తి ॥ 22 ॥ మూలభవన్తి ।
 భార్యవ్యస్యన్తి మూలభవన్తి । మూలవా అదిత్యైర్మనశ్చాభవతి
 త్విపతే । యద్ధన్తన చిన్త్యాత్ । కుష్టభవన్తి ప్రాచీనస్య । స్థేయభవన్తి
 వజ్రావైస్థేయః । వజ్రేణైర్మనశ్చాభవతి । యజ్ఞాద్రక్షాన్తస్థేయపహన్తి
 తిత్తిత్యైర్మనశ్చాభవతి ॥ 23 ॥ ప్రాచీనపతినా యజ్ఞముఖేన సమితా
 మ । వేదిదేవేభ్యోసీలాయత । తాశ్చతురజ్జులైర్మనశ్చాభవతి । తస్మా
 చ్చతురజ్జులభవన్తి । చతురజ్జులభవన్తి । చతురజ్జులభవన్తి
 ప్రతితిష్ఠన్తి । అప్రతిష్ఠాయేభవన్తి । యజమానమైర్మనశ్చాభవతి
 దక్షిణాత్ పరిగ్రహిత్యైర్మనశ్చాభవతి । దేవయజనస్యైర్మనశ్చాభవతి ॥ 24 ॥
 పురీషవతీర్మనశ్చాభవతి । ప్రాచీనైర్మనశ్చాభవతి । ప్రాచీనైర్మనశ్చాభవతి
 పురీషవ వత్మనశ్చాభవతి । ఉత్తరం పరిగ్రహిత్యైర్మనశ్చాభవతి । ప్రాచీనైర్మనశ్చాభవతి
 పురీషైర్మనశ్చాభవతి । యావత్ప్రతీతిః । తస్మాదేవధయపరాభవన్తి భార్యవ్యవ్యన్తి

త్వన్ ఉత్తరం పరిగ్రాహం పరిగృహ్లాతి । యుతమస్యైత పదనమస్యైత.
 శ్రీరసీత్యాహ । యథాయాజైవైతత్ ॥౭౯॥ క్రూరమిదవా ప్రతర్క
 రోతి । యద్యదిద్మరోతి । ధా అసిస్త్వధాల్లసీతి యాయుష్యతైశాన్త్యై
 ఉర్వచాసి వన్వీచాసీత్యాహ । ఉర్వమైవైవావన్వీత్కరోతి । పురా
 క్రూరస్య విస్పృహీవిరచ్ఛిన్నిత్యాహ మేధ్యత్వాయ । ఉదాదాయ పు
 థివీజ్జరదానుర్యామైరయజ్ఞప్రేమసి స్త్వధాల్లిత్యాహ । యదేవా
 న్యాఅమేధ్యమ్ । తదప్రహత్య । మేధ్యాన్దేవయనీద్మత్వా ॥౮౦॥
 యదదత్ప్రేమసిమేధ్యమ్ । తదన్యామరయతి । తాన్ధీరాసాలనుద్య
 శ్యయజ్ఞత్యైహానుభ్యాత్యై । పౌష్ణీరాసాదయ । ఇధ్మజ్జ
 హిరుపసాదయ । సునజ్జ సుచత్త సుమృద్ధి । పత్నీగ్ంసన్నవ్యా ।
 ఆశ్యేనాదేహీత్యాహనుపూర్వతయై । పౌష్ణీరాసాదయతి । ఆ
 ప్తావై రక్షోన్ముః ॥౮౧॥ తై రఖిప్తామపహత్యై । స్యుప్త్య
 వర్కన్ ధాదయతి । యజ్ఞస్య సత్తత్యై । ఉవాచహసితోదైవతః ।
 ప్రతావతీర్వా అముష్మిన్లోకఆపలానా । యాపతీఃపౌష్ణీదితి । తస్మా
 ద్భూహీరాసాద్యాః । స్యుముదస్య । యద్విష్యాత్తన్ధ్యాయత్ ।
 శుచైవై సమర్పయతి ॥౮౨॥

వైవాయరాహ పరావతి త్యాహహద్వితీయగ్ం హరతితి ప.
 రిగృహ్లాన్తి దేవయనీద్మరోతి థవన్తి ఖనత్యకరైతర్కృత్వా రక్షో
 న్మురర్పయతి ॥౮౩॥

వజ్రోవై స్యుః । యదన్వజ్ఞాన్ధారయేత్ । వజ్రోవై స్యుః
 ర్యుః పౌష్ణీర । పురస్తాత్తిరస్వజ్ఞాన్ధారయతి । వజ్రోవై స్యుః ।

తృతీయస్యాన్యైశ్చాస్యావతిశేషాః ప్రవిశతవత్కథ్యం న్యాయశాస్త్ర-
 ధివవగామస్త్యస్తరిఖ వీవ రఖపామస్తరిహితైశ్చ త్యావావ పురుషా-
 యదదత్తస్త్రమస్త్ర మేధ్యం పశ్యతీతి ॥౧౫॥ తృతీయస్యాన్యైశ్చావావతిశేషాః

వారి: ఓమ్

తృతీయప్రపాఠకః

ప్రత్యున్యైశ్చ రఖప్రత్యున్యై అరతయ ఇత్యావా । రఖప్ర-
 మపహితైశ్చ । అగ్నేర్వస్త్రేషునై తేనానిష్టస్త్రామిత్యావా మేధ్య-
 త్యావా । స్రుచస్సంమాప్తి । స్రువమగ్నే । పుమాగ్ం సమేవాధ్య-
 స్సగ్ం శ్యతి మిథునత్యావా । అథజహూమ్ । అథోప్థుశేమ్ । అథ
 ధువామ్ । అసావైజహూమ్ ॥ ౧ ॥ అస్త్రానిష్టముప్థుత్ । ప్రథివీధు-
 వా । ఇమేవైత్లోకాస్సుచః । వృష్టిస్సంమాజనాని । వృష్టిర్వా
 ఇమాల్లోకానను పూర్వబ్జల్పయతి । కేతకేకస్త్రాస్సమేధస్తై । స-
 మేధస్తైస్సా ఇమేల్లోకాః ప్రసయాప్తశుభిః । యదవవేద । యదిక్వా-
 మయేత వర్షుకాప్రజాన్యస్తాన్యదితి । అగ్నితస్సంమృత్యాత్ ॥ ౨ ॥
 వృష్టిమైవ నియచ్ఛతి । అవాచీనాగ్రాహీవృష్టిః । యదిక్వామయే-
 తా వర్షుకస్తాన్యదితి । మూలతస్సంమృత్యాత్ । వృష్టిమౌద్య-
 చ్చతి । తద్దువాతహూమ్ । అగ్నితద్వోపరిష్టాథ్సంమృత్యాత్ । మూల-
 తోఽధస్తాత్ । తదనుపూర్వబ్జల్పతే । వర్షుకో ధవతీతి ॥ ౩ ॥
 ప్రాచీనుభ్యాకారమ్ । అగ్నే రస్త్రతా । వీవదుప్థవాన్మమేధ్య-